

Vergaderjaar 2006–2007

30 800 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2007

Nr. 111

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 29 juni 2007

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit¹ heeft op 24 mei 2007 overleg gevoerd met minister Verburg van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over:

- de brief van de minister van LNV van 20 april 2007 over stand van zaken voorbereiding en Nederlandse inzet voor de CoP14-Cites (30 800-XIV, nr. 92);
- de brief van de minister van LNV van 8 januari 2007 over de voorbereiding van de CoP14 Cites (30 800-XIV, nr. 78);
- de brief van de minister van LNV van 11 mei 2007 over de jaarvergadering van de Internationale Walvisvaart Commissie (IWC) van 28 tot en met 31 mei 2007 in Alaska en kabinetsinzet (30 800-XIV, nr. 102);
- de brief van de minister van LNV van 3 april 2007 met beantwoording van schriftelijke vragen van het lid Thieme (PvdD) over de handel in Europese wilde vogelsoorten (Aanhangsel Handelingen 2006–2007, nr. 1142);
- de brief van de minister van LNV van 3 april 2007 met beantwoording van schriftelijke vragen van het lid Van Velzen (SP) over de handel in Europese wilde vogelsoorten (Aanhangsel Handelingen 2006–2007, nr. 1143);
- de brief van de minister van LNV van 23 mei 2007 met nadere informatie ten behoeve van het AO over CoP14 Cites (30 800-XIV, nr. 104).

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand samenvattend verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

- Alle sprekers spreken hun steun uit voor het voorstel van Kenia en Mali voor een nieuw 20-jarig moratorium op de handel in ivoor.
- Alle sprekers pleiten voor het uitoefenen van druk op Japan, dat wetenschappelijke argumenten misbruikt ten behoeve van de walvisjacht en dat voorstelt om bepaalde walvissoorten te verschuiven van Bijlage I naar Bijlage II.

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), ondervoorzitter, Schreijer-Pierik (CDA), voorzitter, Atsma (CDA), Van Gent (GroenLinks), Poppe (SP), Waalkens (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD), Jager (CDA), Ormel (CDA), Koopmans (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), De Krom (VVD), Samsom (PvdA), Van Dijken (PvdA), Neppérus (VVD), Jansen (SP), Jacobi (PvdA), Cramer (ChristenUnie), Koppejan (CDA), Graus (PVV), Vermeij (PvdA), Zijlstra (VVD), Thieme (PvdD) en Polderman (SP). Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Mastwijk (CDA), Ten Hoopen (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Luijben (SP), Tang (PvdA), Boekestijn (VVD), Bilder (CDA), Biskop (CDA), Koşer Kaya (D66), Van Leeuwen (SP), Dezentjé Hamming (VVD), Eijnsink (PvdA), Depla (PvdA), Van Baalen (VVD), Kant (SP), Blom (PvdA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Van Heugten (CDA), Brinkman (PVV), Kuiken (PvdA), Ten Broeke (VVD), Ouwehand (PvdD) en Lempens (SP).

De heer **Ormel** (CDA) beseft dat Nederland zich als organisator van de Cites-conferentie terughoudend moet opstellen, maar gaat ervan uit dat Nederland via de EU volop zal meedoen aan de onderhandelingen.

- Wat zijn de komende periode de speerpunten van het Nederlandse Cites-voorzitterschap?
- Welke onderwerpen komen aan de orde in de ministeriële conferentie? Wordt er aandacht besteed aan de financiële verplichtingen van de lidstaten?
- Waarom is er vandaag geen Nederlandse minister aanwezig bij de Milieuraad in Leipzig?
- Landen met te veel olifanten moeten die populatie kunnen reguleren en moeten daarvoor financiële steun krijgen. Kan de Cites een rol spelen bij het tegengaan van stroperij en het opkopen van ivoor? Wat gebeurt er als de Elephant Dialogue Meeting geen succes wordt?
- Wat betekent het opnemen van de Europese paling in Bijlage II voor de Nederlandse palingvisserij en -kwekerij? Is het niet logischer om dit voorstel te beperken tot de glasaal?
- Het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren zou een centrale rol moeten spelen bij de voorlichting over het houden van exotische huisdieren.

Mevrouw **Snijder-Hazelhoff** (VVD) vraagt of de minister de door de EU afgekondigde, maar door de Cites bekritiseerde importstop van in het wild gevangen vogels onderschrijft.

- De illegale handel via internet in dieren moet wereldwijd worden aangepakt.

Mevrouw **Jacobi** (PvdA) wijst erop dat door de toetreding van nieuwe landen zwakke plekken in de handhaving van het Cites-verdrag zijn ontstaan.

- Vermenging van de Cites met het ondersteunen van lokale economieën bemoeilijkt de handhaving van de Cites en draagt niet bij aan het realiseren van de doelstellingen daarvan.
- Zet de regering zich actief in voor de totstandkoming van een werkgroep die de internethandel in beschermde diersoorten moet aanpakken?

Mevrouw **Gerkens** (SP) wijst erop dat de Kamer op 20 april is geïnformeerd over de Nederlandse inzet. De Kamer kon daarop dus geen invloed uitoefenen, want de lidstaten moesten hun inbreng uiterlijk 150 dagen voor de conferentie doorgeven.

- Wat is op de ministeriële conferentie de Nederlandse inzet voor de aanpak van de internethandel in bedreigde diersoorten? Waarom wordt op veulingsites geen voorlichting verstrekt? Wanneer wordt de door de Kamer bepleite positieflijst (lijst met dieren die zonder vergunning door particulieren mogen worden gehouden) van kracht? De vorige minister heeft gesprekken aangekondigd met providers, maar kunnen zij hier wel iets aan doen? Is bij de AID sprake van een nieuw internetprogramma vanaf 2007? Hoeveel arrestaties heeft het surveilleren tot nu toe opgeleverd? Gaat de AID overleggen met veulingsites zoals Marktplaats.nl over een verbod op handel in exotische dieren? Een algeheel verbod op het houden van exotische dieren zou nog beter zijn. Wat gebeurt er uiteindelijk met de dieren die in het kader van de handhaving worden gevonden?

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks) vraagt of de Kamer voorstellen van de minister kan verwachten om de internethandel in bedreigde diersoorten aan banden te leggen.

- Wat is het standpunt van de minister over de voorstellen inzake de lynxsoorten, de gazelle, de luipaarden en het jachtquotum van Mozambique?

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD) constateert dat Nederland een van de mainports in de illegale handel in wilde dieren is en op dat punt dus een grote verantwoordelijkheid heeft. Allereerst moet een zo kort mogelijke positieflijst worden ingevoerd die kritisch moet worden bijgehouden. Verplichte identificatie en registratie is in zo'n overgangperiode essentieel. Zal de handhaving de komende jaren verbeteren en wat zijn daarbij de prioriteiten? Is de minister bereid om na te gaan of het zinnig is om net als in het Verenigd Koninkrijk een taskforce in te stellen om de handel in wilde dieren te bestrijden?

- Er moeten concrete afspraken worden gemaakt om aan de buitengrenzen van de EU de handhaving van de Cites te verbeteren.
- Het voorstel om fokken van wilde dieren voor commerciële doeleinden toe te staan, zou rampzalig zijn voor de wilde tijgers, omdat geen onderscheid kan worden gemaakt tussen wilde en gefokte tijgers. De handel in grote katachtigen in Azië moet worden verboden.
- Het huidige ringsysteem ter bestrijding van de illegale handel in wilde vogels voldoet niet.
- Hoe staat het met het opstellen van een handhavingstrategie voor natuurwetgeving en welke criteria worden daarbij gehanteerd?

De heer **Graus** (PVV) pleit voor strikte controle in Nederlandse havens en aan de Nederlandse landsgrenzen om de illegale handel in dieren te bestrijden. Via Oostbloklanden zijn immers al diverse dierziekten in Nederland terechtgekomen.

- Verordeningen hebben geen zin als er geen sprake is van een level playing field op het punt van controle en handhaving en van stevige minimumgevangenisstraffen.
- Op grond van vermeende wetenschappelijke gegevens is een koehandel aan de gang tussen de Bijlagen I, II en III. De wetenschap heeft op dit punt tot nu toe alleen maar ellende gebracht. De natuur en de dieren moeten tot rust kunnen komen.
- Haaien moeten met rust worden gelaten en horen dus in Bijlage I thuis.

Antwoord van de minister

De **minister** overhandigt de Kamerleden twee brochures over de Cites-handhaving in Nederland door de AID en het Meldpunt voor Natuurbeschermingshandhaving. Daarin staat onder andere informatie over de handhaving op Schiphol en over in beslag genomen dieren.

- Het organiseren van de Cites-conferentie en de ministeriële conferentie toont aan dat Nederland veel belang hecht aan het bestrijden van illegale handel en het reguleren van de handel in beschermde dier- en plantensoorten. De inzet van Nederland in Cites- en in EU-verband is zeer ambitieus. Er moet echter rekening mee worden gehouden dat het gaat om een VN-organisatie met 171 aangesloten landen. De strategie die het Nederlandse voorzitterschap zal hanteren, is: waar mogelijk diplomatie en afspraken, waar nodig politieke druk, maar wel gericht op het bereiken van resultaten en het oplossen van problemen.
- Voor de ministeriële conferentie heeft de minister drie thema's voorgesteld: versterking van de implementatie van de Cites-afspraken, verbetering van de handhaving en versterking van de internationale samenwerking. Aan hout en vis zal extra aandacht worden besteed.
- Na de ministeriële conferentie wil de minister afspraken maken met de dierenhandel in Nederland over het tegengaan van illegale handel. In EU-verband wil zij nadere afspraken maken over de handhaving. Daar-

naast wil zij vervolg geven aan de conclusies van de ministeriële conferentie over wereldwijde verbetering van de implementatie en handhaving.

- Er wordt aangedrongen op tijdige contributiebetaling. Grote landen zoals de VS en Japan verhogen hun contributie al jaren niet meer. Bij daadwerkelijke wanbetaling komt een voorstel in stemming om de betrokken landen hun stemrecht te ontnemen. Diplomatieke druk in de wandelgangen biedt echter meer kans op resultaat dan druk in de conferentie.
- Alleen over hout heeft Nederland zelf een initiatief genomen dat inderdaad niet voor de 150 dagtermijn aan de Kamer is voorgelegd. Verder heeft Nederland geen eigen inbreng ingediend, maar is de inbreng van andere landen afgewacht. Daarover heeft de regering zich in EU-verband een oordeel gevormd. Dat is de gebruikelijke werkwijze. Met het oog op toekomstige Cites-conferenties zal het voorbereidings-traject nader worden bekeken.
- Er wordt veel gedaan aan handhaving en er wordt geïnvesteerd in deskundigheid op dat terrein. De handhaving is effectief en gericht en wordt goed gecoördineerd: er zijn afspraken met het OM en tussen de douane en de AID; op plaatsen met grote risico's wordt extra geïnspecteerd. De cijfermatige resultaten van de handhaving zijn te vinden in de jaarverslagen van de AID. Als Kamerleden feitelijke informatie hebben over tekortschietende handhaving, verneemt de minister die informatie graag. Zij zegt toe dat zij zal nagaan of een taskforce zoals die in het VK is ingesteld, ook in Nederland nuttig zou zijn.
- Instelling van minimumstraffen is een zaak van het ministerie van Justitie.
- Op het punt van de ivoorhandel is er een dilemma. In delen van zuidelijk Afrika zijn er zoveel olifanten dat een vorm van beheer daar gerechtvaardigd is. Omdat er vrij weinig stroperij is, beschikken de betrokken landen over grote voorraden legaal ivoor, vooral door natuurlijke sterfte en noodzakelijke beheersmaatregelen. Het is gerechtvaardigd dat zij de waarde van hun ivoor te gelde willen maken voor onder andere bescherming van de olifanten en de ontwikkeling van lokale gemeenschappen. In het westen en midden van Afrika zijn de olifantenpopulaties kleiner en zijn stroperij en illegale ivoorhandel wijd verbreid. Het is voor de landen in dat gebied moeilijk om een goed handhavingsbeleid te voeren. Zij vrezen dat het toestaan van legale handel de vraag naar ivoor stimuleert en pleiten daarom voor een verbod op ivoorhandel. Nederland hecht er groot belang aan dat de Afrikaanse regio overeenstemming bereikt in de Elephant Dialogue Meeting. Nederland probeert een brugfunctie te vervullen om tot een resultaat te komen waarmee iedereen uit de voeten kan. Als onverhoopt geen overeenstemming wordt bereikt, blijven de olifanten in Bijlage I; dan is dus in feite sprake van een moratorium voor onbepaalde tijd. Dat houdt in dat het onderwerp op de volgende Cites-conferentie weer aan de orde komt. Dat is beter dan een 20-jarig moratorium, want dat beperkt de mogelijkheden voor overleg. De Cites kan het ivoor niet opkopen bij het afkondigen van een moratorium, want dan zou de Cites zelf in strijd handelen met dat moratorium. Bovendien is de Cites daar niet op toegerust.
- Andere landen kennen dezelfde problemen als Nederland bij het bestrijden van illegale handel in dieren via internet. Internetrecherche staat nog in de kinderschoenen. Hiervoor is bij het dienstonderdeel Opsporing van de AID 2,4 fte extra ingezet. Op de Cites-conferentie komt een voorstel aan de orde om een internationale werkgroep van handhavers in te stellen. Het gesprek met de providers, die op dit punt wel degelijk een belangrijke rol kunnen spelen en ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben, vindt plaats op 31 mei. De AID voert overleg met Marktplaats.nl. De minister zegt toe dat zij de

- veilingsites zal vragen of zij bereid zijn om op de sites informatie te verstrekken over dit onderwerp en dat zij het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren zal vragen om zoveel mogelijk te doen aan voorlichting over het houden van exotische dieren en de regelgeving op dat punt.
- De opvangcentra staan onder streng toezicht van het ministerie. Per situatie wordt bekeken waar de dieren het best ondergebracht kunnen worden.
 - Wanneer het advies van de Raad voor de Dierenaangelegenheden over het overgangsbeleid klaar is, zal de minister de positieflijst invoeren.
 - De minister is tegen de walvisjacht. Het vangen van walvissen om wetenschappelijke redenen is volstrekt overbodig. Het in 1986 ingevoerde moratorium wordt op meerdere manieren omzeild en ondermijnd. Om de walvisjacht echt te kunnen beperken, moet alle walvisvaart onder controle worden gebracht op basis van een nieuw beheerregime. Dat kan alleen als de IWC in stand blijft, zodat in dat kader met alle betrokken landen gesproken kan worden. Als Japan afhaakt, gaat het immers zijn eigen gang. Aan het beschermingscomité wil Japan alleen deelnemen als duurzaam beheer en gebruik daar aan de orde komen. Nederland stemt daarmee in, omdat er anders geen greep is op de bestaande jacht. Nederland dringt, in ieder geval samen met het VK, aan op een sanctiemechanisme.
 - De minister is tegen overheveling van luipaarden naar Bijlage II. Het desbetreffende voorstel van Uganda is niet sterk onderbouwd.
 - De minister zal niet instemmen met een voorstel om het fokken van tijgers voor commerciële doeleinden toe te staan. Wat haar betreft, blijven de tijgers in Bijlage I staan.
 - De vergadering in Leipzig is een informele Milieuraad over ruimtelijke ordening. Vanwege andere verplichtingen heeft de minister van VROM moeten afzien van deelname. Volgende week zal zij wel deelnemen aan de informele Milieuraad over milieu.
 - De ringregeling wordt dit jaar geëvalueerd. Daarbij komt ook de automatisering van de afgifte en registratie van de pootringen aan de orde.
 - De EU heeft op basis van veterinaire gronden per 2 juli 2007 een importstop ingesteld ten aanzien van wilde vogels. De Cites richt zich vooral op de handel in bedreigde diersoorten en is ook niet het instrument voor algehele importverboden.
 - Het is moeilijk om in EU-verband overeenstemming te bereiken over het aalherstelplan, maar de minister verwacht dat de Visserijraad van begin juni een positief besluit zal nemen. Zonder zo'n herstelplan zal de paling verdwijnen.

Toezegging

De minister zal onderzoeken of een rol mogelijk is voor de Nederlandse veilingsites en het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren in de consumentenvoorlichting over respectievelijk illegale internethandel in diersoorten en over het houden van exotische diersoorten.

De voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Schreijer-Pierik

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Berenschot